

RAADSINFORMATIEBRIEF
17R.00761

Van : college van burgemeester en wethouders
Datum : 10 oktober 2017
Portefeuillehouder(s) : wethouder Koster
Portefeuille(s) : Cultuur
Contactpersoon : C. de Heer
Tel.nr. : 0348 428 274
E-mailadres : heer.c@woerden.nl

17R.00761

Onderwerp:

De Culturele Vijf

Kennisnemen van:

De activiteiten van de vijf grotere culturele instellingen in Woerden in de afgelopen periode en van hun plannen voor de nabije toekomst.

Inleiding:

Op 22 september 2015 heeft uw raad het cultuurbeleid voor 2016-2019 vastgesteld. De basis van het beleid is de door de vijf grotere culturele instellingen in Woerden, de zogenoemde C5, opgestelde cultuurnota 'Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde). Ambitie 2016-2019' (15R.00344.) De C5 zijn Het Klooster, bibliotheek Het Groene Hart, Cultureel Platform Woerden, Stadsmuseum en KUVO.

De verbeterde samenwerking tussen de C5 heeft geresulteerd in het opstellen van ambities voor de jaren 2016-2019. Hierbij zijn de volgende doelstellingen geformuleerd:

- Blijvende culturele bagage voor alle kinderen en jongeren;
- De functie van kunst en cultuur breder inzetten: naast jeugd ook focus op ouderen en doelgroepen in het sociale domein;
- Versterking van de identiteit door een gezamenlijke geschiedenis;
- Investeren in Woerdens talent;
- De culturele as: meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locaties.

Aan de hand van de nota hebben wij met de C5 uitvoeringsovereenkomsten opgesteld. Deze overeenkomsten lopen tot en met 2018. Voordat de gesprekken starten om nieuwe afspraken te maken, kijken we kort terug op het afgelopen jaar/de jaren en blikken we vooruit per instelling. Uw raad is hierover eerder al geïnformeerd op een informatieavond op locatie in Het Klooster op 6 april 2017.

Er wordt constructief samengewerkt binnen de C5 en er wordt naast inhoudelijke afstemming gekeken naar mogelijk rendement uit samenwerking, bijvoorbeeld bij de financiële administratie en door het samenwerken in projecten.

We blikken ook kort vooruit in deze raadsinformatiebrief: op welke manier verder gewerkt moet worden aan de culturele infrastructuur in Woerden.

Kernboodschap:

Afgelopen periode en vooruitblik per instelling

Het Klooster

Het Klooster ontwikkelt zich steeds sterker als bruisend hart van cultureel Woerden. Een groeiende groep kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen wordt door Het Klooster gestimuleerd in haar culturele ontwikkeling. Dit gebeurt door muziek-, dans- en theaterlessen, op school of in de vrije tijd en door theaterbezoek. Het Klooster heeft haar activiteiten sinds aan aantal jaren fors uitgebreid. Naast de lessen en voorstellingen in het pand aan de Wilhelminaweg, wordt op steeds meer scholen in Woerden structureel muziek- en theaterles gegeven.

Ook zijn de docenten op locatie actief aan de slag met onder andere ouderen met dementie, kinderen met een taalachterstand en met statushouders.

Een aantal in het oog springende projecten:

- Het Klooster verzorgt muzieklessen aan peutergroepen waarin kinderen zitten met een taalachterstand.
- Iedere maand zingen oude en nieuwe Woerdenaren in Het Klooster met elkaar Nederlandse liedjes met "Zing Nederlands met me".
- In de meivakantie organiseert Het Klooster het SPOT jeugdtheaterfestival, een reizend festival voor kinderen in de wijken van Woerden met professionele theater- en dansvoorstellingen en een heleboel activiteiten om zelf aan de slag te gaan met muziek, dans en theater.

Plannen in het kader van verdere uitwerking beleidsnota, zijn bijvoorbeeld:

- Actief met de scholen en KUVVO in gesprek over verdere samenwerking en uitbreiding van het muziekonderwijs op nog meer scholen zodat nog meer kinderen wekelijks muziekles krijgen.
- Het ontwikkelen van een digitaal art-lab, in samenwerking met het Kalsbeek College, in de kelders van Het Klooster om jongeren de kans te bieden hun talent te ontdekken en creativiteit te uiten met muziek maken met computers, en speciale programma's.

Bibliotheek Het Groene Hart

De bibliotheek helpt mensen om vaardiger, slimmer en creatiever te worden, bijvoorbeeld door ouders, scholen, kinderopvang en consultatiebureaus te ondersteunen, bij de opvoeding, ontwikkeling, het stimuleren van lezen en het bevorderen van leesplezier. De bibliotheek zet hiervoor haar collectie – digitaal en papier – , haar kennis en haar deskundige ondersteuning in.

Een paar voorbeelden van activiteiten en cijfers:

- Dagelijks komen inwoners naar de bibliotheek voor het lezen van een krant, tijdschrift of boek, om te studeren of als werkplek, een plek waar men elkaar ontmoet en met elkaar in gesprek gaat;
- Er zijn in Woerden bijna 13.000 mensen lid van de bibliotheek, waarvan 8.000 jonger dan 18 jaar;
- Het Taalhuis is een voorbeeld van de aanpak van laaggeletterdheid. In het Taalhuis werkt de bibliotheek samen met een aantal maatschappelijke organisaties. De bibliotheek coördineert de taalondersteuning aan laaggeletterden. In de bibliotheek in het centrum van Woerden houdt een taalspecialist wekelijks spreekuur en ondersteunt taalvragers en taalmaatjes (Taalpunt);
- In 2016 maakten ruim 5.000 ouders hun baby gratis lid van de bibliotheek en ontvingen een zogenoemd Boekstart-koffertje met informatie over voorlezen en twee babyboekjes;
- In de vier vestingen van de bibliotheek in Woerden zijn 2016 bijna 200.000 bezoeken aan de bibliotheek geteld;
- Op de kinderdagverblijven en peuterspeelzalen verzorgt de bibliotheek het project Boekstart: taalstimulering, bij peuters;
- De bibliotheek ondersteunt het onderwijs met onder de Doorgaande lijn 21^e eeuwse vaardigheden. Daarin worden digitale en sociale vaardigheden, persoonlijkheidsontwikkeling, taal en burgerschap met elkaar verbonden, en
- In 2016 is de bibliotheek gestart met het aanbieden van cursussen digitale vaardigheden als Klik & Tik en Digisterker. Deelnemers na het volgen van de cursus beter in staat hun zaken digitaal te regelen en zelf keuzes te maken.

Naar de toekomst

Het college is voortdurend in gesprek met de regionale Bibliotheek Het Groene Hart. Woerden participeert samen met Montfoort en Oudewater in de ontwikkelingsopgave voor de vernieuwing van het bibliotheekwerk. In constructief overleg met de bibliotheek hebben wij in het voorjaar van 2017 de inhoudelijke uitgangspunten en de prioriteiten voor de nieuwe bibliotheek geformuleerd.

Onlangs hebben wij met Montfoort en Oudewater het gesprek gevoerd over de ongelijkheid in subsidiering in de gemeenten (Montfoort € 3,35 per inwoner, Oudewater € 13,30 en Woerden € 16,65.) Beide gemeenten hebben begrip getoond voor het appél dat de gemeente Woerden onlangs per brief in deze heeft gedaan op haar partners. Begin oktober verwachten wij van beide gemeenten een formele reactie.

Een manier om de ongelijkheid aan te pakken is dat elke gemeente eenzelfde basisproduct bibliotheekwerk inkoopt, de subsidie aanvult naar lokale behoefte en een voorziening biedt voor de huisvesting van de bibliotheek binnen de eigen gemeente.

Uw raad krijgt deze maand (oktober 2017) – nadat het standpunt van Montfoort en Oudewater bekend kunnen zijn – een raadsinformatiebrief aangeboden over de toekomst van de regionale bibliotheek. Hierin besteden we ook aandacht aan de uitgangspunten en prioriteiten.

Cultureel Platform Woerden (CPW)

In zowel 2016 als 2017 organiseerde het CPW vier Cultuurcafés met een redelijke tot uitstekende opkomst. Het Cultuurcafé trekt langs allerlei verschillende culturele instellingen / plekken waardoor ook nieuw publiek bereikt wordt. In 2016 streek het Cultuurcafé bijvoorbeeld neer in de voormalige Wasserij op Defensie-eiland en in 2017 in Cultuurpodium Babylon. De komende jaar zet het CPW de frequentie van vier Cultuurcafés per jaar voort evenals het reizen langs diverse podia.

Bij Het Loket, een belangrijk onderdeel van het CPW, konden subsidieaanvragen die zich bevinden op het snijvlak van cultuur en sociaal domein, worden gehonoreerd. Dit mogen er wel meer worden. Daarom zijn een honderdtal organisaties die hoofdzakelijk tot het sociaal domein behoren aangeschreven waarbij het CPW hen heeft geïnformeerd wat Het Loket voor hen kan betekenen. In 2018 en 2019 geeft het CPW hier een vervolg aan, bijvoorbeeld door trainingen 'subsidie aanvragen' en 'projectplannen maken' aan te bieden, en door in direct overleg te gaan met een aantal organisaties uit het sociale domein. Op deze manier hoopt het CPW de wisselwerking tussen cultuur en sociaal domein te versterken.

In 2016 en 2017 zijn door het CPW wederom twee edities van Kunstpark gerealiseerd met honderden bezoekers, tientallen betrokken deelnemers en de inzet van vele vrijwilligers. Onder het mom 'behoudt het goede' gaat het CPW hier de komende jaren mee door. Kunstpark is één manier om te investeren in talent. Daarnaast heeft het CPW vanuit het Loket zowel adviserend als financieel kunnen bijdragen aan talentontwikkelingsprojecten, zowel op scholen als daarbuiten. Om zich te blijven ontwikkelen neemt CPW ook deel aan een zogenoemd BMC-traject (deskundigheidsbevordering) georganiseerd door de provincie. Op deze manier wil CPW zich verder professionaliseren in hun rol en bedrijfsvoering. In relatie hiermee zullen zij ook een onderzoek doen naar hoe hun klanten de dienstverlening van CPW/Het Loket ervaren. Hoog op de agenda staat ten slotte een goed functionerende Cultuuragenda. Achter de schermen wordt hard gewerkt te realiseren deze website nog beter te maken.

Stadsmuseum Woerden

Stadsmuseum Woerden beschouwt zichzelf als een waardevol bezit van de Woerdense samenleving, dat afgelopen jaren steeds levendiger en laagdrempeliger is geworden. Met een klein team initieert het Stadsmuseum naast de jaarlijkse exposities - en voor zover mogelijk met inzet van vrijwilligers - meer publieksactiviteiten. Daarnaast wordt, met behoud van de professionele culturele signatuur, aangehaakt bij wat er leeft in Woerden.

Het Stadsmuseum wil graag de stijgende lijn in de bezoekersaantallen vast houden en aansluiting zoeken bij alle groepen in de samenleving. Dit wil ze bereiken door het vergroten van de zichtbaarheid in de media, door een grotere aantrekkelijkheid te bewerkstelligen dankzij verbetering van presentatie en service, door een prikkelender en diverser aanbod (naast exposities ook jeugdtheater, jaarlijks film op de muur, veilingen, lezingen) en een grotere belevingswaarde. Het Stadsmuseum geeft aan haar ambities alleen waar te kunnen waarmaken als het ook lukt om per project extra financiële middelen te vergaren (via sponsoring en subsidies) en voldoende onbezoldigd personeel kunnen werven. Dat lukt helaas niet altijd.

Het Stadsmuseum is overtuigd van de verbindende waarde van een gezamenlijke geschiedenis. Woerden barst van de prachtige verhalen uit de eigen historie. Deze moeten op een zeer aantrekkelijke wijze verbeeld worden om jeugd uit Woerden kennis te laten nemen van de eigen geschiedenis. Het Stadsmuseum wil jong en oud een onvergetelijke ervaring bezorgen in de vorm van een dynamische tentoonstelling die de boeiende biografie van onze eeuwenoude stad en ommelanden laat zien, laat horen, laat voelen, kortom: laat beleven. Dit alles op basis van de vensters uit het Verhaal van Woerden. Het zoeken is naar een geschikte en toegankelijke plek om dit vorm te geven.

KUVO (culturele vorming)

Het kunst- en cultuuronderwijs in het primair en in het voortgezet onderwijs wordt in Woerden uitgevoerd door KUVO (Kunstzinnige Vorming). KUVO zet in op het verder ontwikkelen van de doorlopende leerlijn cultuur in het onderwijs, en vervult de brugfunctie tussen het cultureel aanbod en de vraag vanuit de scholen. Zij ondersteunt bij de beleidsontwikkeling en -uitvoering op het gebied van cultuureducatie. Leerlingen leren door het programma van KUVO hun lokale culturele omgeving kennen.

Bij KUVO blijft ieder kind meedoen! Het kunst- en cultuureducatieprogramma bereikt structureel 10.500 kinderen tussen de 4 en 18 jaar, ongeacht afkomst en niveau. Dit stimuleert zelfvertrouwen, vindingrijkheid en talentontwikkeling; juist ook bij kwetsbare kinderen. Steeds meer lokale partners dragen bij aan een sterk programma.

Een paar voorbeelden:

- Museum in de Klas (600 leerlingen) waarbij werken uit depot van het Stedsmuseum gebruikt worden tijdens Druk met Kunst;
- Lessen in de klas rondom tolerantie, vrede en vrijheid met dichters uit Woerden en Stichting. Vredeseducatie (700 leerlingen);
- Structurele erfoededucatie onder andere Romeineneducatie, Kasteelvertellingen, Klassendag (2.500 leerlingen);
- Dramatraining door docenten van Het Klooster leert jaarlijks ongeveer 600 leerlingen zelfvertrouwen uitstralen en stevig staan;
- Combinatiefunctionarissen geven invulling aan kennismakingsprojecten dans en muziek (respectievelijk 1.500 en 700 leerlingen);
- KUVO draagt bij aan burgerschapsvorming. In het voortgezet onderwijs bereikt KUVO jaarlijks duizenden jongeren rondom maatschappelijke thema's tijdens kunstprojecten (privacy, pesten, tolerantie), en
- KUVO draagt bij aan buitenschoolse activiteiten, zoals naschoolse cursussen samen met Welzijn Woerden, viering van 5 mei samen met de Stichting 4 en 5 mei en de verkiezing van de Jeugdstadsdichter samen met NachtCultuur.

Financiën: NVT

Vervolg:

Komende periode

De nota Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde) is nog actueel, en biedt voldoende basis voor het maken van nieuwe afspraken. Een aantal zaken kan nader geconcretiseerd worden, bijvoorbeeld in de vorm van een jaarlijks aan te scherpen ontwikkelagenda. In de ontwikkelagenda zal de verbinding met andere domeinen, zoals het sociaal domein, erfoed en recreatie en toerisme, zeker de aandacht krijgen en waar nodig verder versterkt worden.

Samen met de C5 stellen we de eerste agenda op: voor 2018. Voor de verbreding van de doelstelling gaat de gemeente samen met de C5 dit najaar en begin 2018 het gesprek aan met organisaties van sociaal domein (waaronder burgerschapsvorming, erfoed, inclusie, het tegengaan van laaggeletterdheid) erfoed, onderwijs en recreatie en toerisme. We betrekken ook andere culturele organisaties en ondernemers hierbij. In de nieuwe uitvoeringsovereenkomsten de C5 moet de verbreding van de nota naar andere gemeentelijke doelstelling haar beslag krijgen.

Het is belangrijk dat de gemeente blijft investeren in Cultuur. Veel projecten worden gefinancierd uit projectsubsidies. Het is wenselijk dit structureel te borgen en een sterke organisatiebasis te houden voor onderwijs & cultuur als waardenmaker voor onze gemeente.

Bijlagen:

De nota 'Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde). Ambitie 2016-2019 (15i.01937.)

De secretaris,

drs. M.H.J. van Kruijsbergen MBA

De burgemeester,

V.J.H. Molkenboer

Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde)

Ambitie 2016-2019

Het Klooster
Stadsmuseum
KUVVO
Bibliotheek Het Groene Hart
Cultuur Platform Woerden

Woerden, mei 2015

Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde)

Kaas, koeien, een groene omgeving en een spannende (Romeinse) geschiedenis. Dat bepaalt voor veel mensen in hoge mate de identiteit van Woerden en die waarden dragen we allemaal graag uit. Daarnaast onderscheidt Woerden zich wat ons betreft door de meest creatieve stad van Nederland te zijn. Een stad waar men creatief is in het oplossen van grote en kleine vraagstukken en waar men steeds zoekt naar originele en vernieuwende alternatieven. Een stad waar men veel belang hecht aan kunst en cultuur. Zichtbaar door goede culturele faciliteiten, een bovengemiddeld aantal evenementen en festivals, veel creatieve bedrijven en actieve kunstenaars en ongelooflijk veel vrijwillige inzet van de Woerdense inwoners voor kunst en cultuur. In alle geledingen van de Woerdense samenleving hebben culturele uitingen een verbindende en inspirerende werking en dit maakt het aangenaam wonen, opgroeien en oud worden in Woerden.

Woerden sterk door en voor cultuur

Voorjaar 2014 schreven vijf culturele instellingen in Woerden gezamenlijk de nota 'Woerden sterk door en voor cultuur'. Daarin beschreven wij het belang van kunst en cultuur voor de samenleving, de economie en het vestigingsklimaat en deelden wij onze zorgen over de mogelijke gevolgen van verdere bezuinigingen. Ons uitgangspunt was dat de rijkdom en de diversiteit van het culturele aanbod en het activiteitsniveau in Woerden behouden moeten blijven. Zij dragen in belangrijke mate bij aan de aantrekkelijkheid van de stad en zorgen voor een creatief klimaat en een dynamische leefomgeving.

Inmiddels is het een jaar later. De bezuinigingen die voor de komende jaren waren ingepland zijn gelukkig voor een groot deel teruggedraaid. Het is tijd voor een volgende stap. De cultuursector is als geen andere sector voortdurend bezig om zich te ontwikkelen en te vernieuwen, steeds in samenhang met de omgeving, inspeland op kansen en behoeftes van de inwoners van Woerden. Het verzoek van de wethouder aan de cultuursector om de beleidsvisie voor cultuur in Woerden voor de komende jaren te formuleren, hebben wij dan ook met veel plezier opgepakt met als uitkomst deze ambitie.

Het spreekt vanzelf dat de vijf culturele instellingen dit niet alleen realiseren. In de komende periode nodigen we andere culturele partijen in Woerden uit om met ideeën te komen en bij te dragen aan deze ambitie.

Ambitie 2016-2019

De culturele instellingen zetten sterk in op samenwerking, onderling en met andere partijen. Daarmee wordt een sterke culturele infrastructuur gevormd. Samen met alle partners waarborgen zij een creatieve voedingsbodem, bieden faciliteiten, expertise en kwaliteit, waardoor vele culturele initiatieven ontstaan en blijven bestaan.

Onderdeel van deze samenwerking vormt een structureel overleg over (toekomstige) projecten en plannen. Uit deze gesprekken kwam naar voren dat er inspirerend veel samenhang bestaat tussen de ambities en de plannen van de culturele instellingen. Met overtuiging zetten zij dan ook de gezamenlijke stip aan de horizon: *Woerden, meest creatieve stad van Nederland (voorbij het gemiddelde)*.

Uiteraard vertalen wij dit hieronder in realistische doelen en geven wij aan langs welke lijnen en met welk aanbod en activiteiten wij de ambities willen bewerkstelligen.

Doelen cultuurbeleid toen en nu

De doelen die de culturele sector nastreeft, vertonen - en dat is niet toevallig - veel overeenkomsten met de doelen uit de beleidsbrief Cultuur 2012-2015. De afgelopen jaren werden gekenmerkt door het streven naar optimale cultuurparticipatie door vooral de jeugd in Woerden, het bevorderen van historisch besef en verbinding met de omgeving door het Verhaal van Woerden en het bouwen aan een sterke culturele infrastructuur door veel onderlinge samenwerking.

Inmiddels zijn er veel resultaten geboekt. Tegelijkertijd is er nog veel te ontwikkelen, zoals ook blijkt uit de voorbeelden die wij in dit stuk geven. Daarnaast zien wij kansen en mogelijkheden voor cultuur die ons uitdagen de doelstellingen te verbreden en verder aan te scherpen.

Doelstellingen van het cultuurbeleid voor de jaren 2016-2019:

1. Blijvende culturele bagage voor alle kinderen en jongeren
2. De functie van kunst en cultuur breder inzetten: naast jeugd ook focus op ouderen en doelgroepen in het sociale domein.
3. Versterking van de identiteit door een gezamenlijke geschiedenis
4. Investeren in Woerdens talent
5. De culturele as: meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locaties

1. Blijvende culturele bagage voor alle kinderen en jongeren

De culturele instellingen werken met elkaar aan uitbreiding en versterking van de programma's van kunst- en cultuureducatie en taal- en leesbevordering. Door nog betere samenwerking, het versterken van de relatie tussen scholen met de lokale culturele omgeving en afstemming van binnen- en buitenschools aanbod.

De jarenlange investeringen in cultuurparticipatie, cultuureducatie en leesbevordering hebben hun vruchten afgeworpen. Woerden kent een zeer uitgebreid programma van kunst-

en cultuureducatie en een doorgaande leeslijn met aandacht voor het lezen van literatuur en structurele aandacht voor leesbevordering voor kinderen. Veel kinderen en jongeren zijn ook buiten schooltijd actief bezig met kunst en cultuur en er is een culturele agenda om trots op te zijn.

De bijdrage van kunst- en cultuureducatie- en participatie aan de ontwikkeling van kinderen en jongeren is onmiskenbaar. Een bovengemiddeld aantal jongeren in Woerden kiest voor een creatieve opleiding. Dit zijn opleidingen in de toegepaste kunst of podiumkunsten, maar ook op gebied van kunsthistorie, letteren, design, digitale media. Dit is goed nieuws, aangezien creativiteit en innovatie noodzakelijk worden geacht om antwoorden te formuleren op hedendaagse vraagstukken in de samenleving.

Niet alleen het talent dat tot een kunstenaar uitgroeit en ons met zijn of haar werk inspireert, ook advocaten, leraren en ondernemers zetten creativiteit in om hun vak én de samenleving verder te brengen.

Het Klooster en KUVVO zetten zich in voor een structureel muziekprogramma op de Rembrandt van Rijn en de Willem Alexanderschool. Algemene muzieklessen en instrumentale lessen als onderdeel van het onderwijsprogramma worden gecombineerd met buitenschoolse muziekactiviteiten op de schoollocatie, waar ouders en buurtbewoners actief bij worden betrokken.

Het bevorderen van het lezen is alleen effectief bij een structurele aanpak. De Bibliotheek Het Groene Hart versterkt de doorgaande leeslijn 0-12 jaar op basis van de landelijke programmalijs Kunst van Lezen, o.a. in samenwerking met consultatiebureaus, kinderopvang en onderwijs. Met Boekstart, Boekstart Kinderopvang en Bibliotheek op School werkt de Bibliotheek aan het voorkomen en terugdringen van taalachterstanden en daarmee van laaggeletterdheid. Daarbij staat structurele aandacht voor het (voor)lezen en begrijpend lezen in de klas, bij de kinderopvang én thuis voorop. Daarnaast biedt de Bibliotheek ook tal van mogelijkheden op het gebied van informeel leren voor volwassenen. Ook informatievaardigheden van jeugd en jongeren moeten onderdeel worden van deze structurele aanpak, zodat zij als volwassenen kunnen participeren in de hedendaagse informatiemaatschappij.

Dichters uit Woerden, St. Vredeseducatie en KUVVO zetten zich in voor een structureel programma waarbij thema's als tolerantie, vrede, vrijheid en democratie centraal staan. Lessen worden gecombineerd met buitenschoolse activiteiten, waar ouders actief bij worden betrokken (zoals o.a. bij de Democratiefabriek; een interactieve tentoonstelling waarbij ontdekken, beleven en handelen centraal staat).

2. De functie van kunst en cultuur breder inzetten: naast jeugd ook focus op ouderen en doelgroepen in het sociale domein.

Met de verandering in het sociale domein, 'de overheveling' van zorg, jeugd en werk naar de gemeenten is er een belangrijke rol weggelegd voor kunst en cultuur bij het bevorderen van langer zelfstandig wonen en zelfredzaamheid voor ouderen en andere sociale doelgroepen. Cultuur is verbonden met het verlangen van mensen om betekenis te geven aan het leven. Het geeft mensen individueel en gezamenlijk een identiteit; men voelt zich met elkaar en met hun omgeving verbonden door cultuur. Kunst en cultuur stimuleren de verbeelding, het zelfbewustzijn. Het zet mensen fysiek en geestelijk in beweging. Cultuur kan voor kwetsbare groepen in de samenleving een bijdrage leveren aan ontmoeting, verbinding en ontplooiing. Taalvaardigheid is de basis voor participatie in de samenleving, voor zelfredzaamheid en zelfsturing. Bibliotheken staan voor leesplezier én taalvaardigheid.

Er ligt een gedeelde verantwoordelijkheid voor de culturele instellingen, gezamenlijk en in samenwerking met anderen, om nieuwe, laagdrempelige initiatieven te ontwikkelen.

Door optimale afstemming van activiteiten in school, in wijken en centraal willen de culturele instellingen gezamenlijk cultuurparticipatie versterken. Zij richten zich hierbij naast kinderen en jongeren ook op ouderen en specifieke doelgroepen.

Het Stads museum heeft een speciale rondleiding ontwikkeld voor Alzheimerpatiënten en gaat op termijn met kunstobjecten uit eigen collectie op stap, naar de mensen (vooral ouderen) toe.

Door verdere verdieping van het kunst- en cultuureducatieprogramma bereikt KUVVO in de scholen juist ook de kwetsbare kinderen. Zo kan iedereen meedoen en wordt de persoonlijke en cognitieve ontwikkeling versterkt.

Het Klooster en KUVVO organiseren jaarlijks SPOT jeugdtheaterfestival, een reizend festival langs vijf kernen en wijken in de meivakantie waarbij kinderen, ook zij die niet vanzelfsprekend in het theater komen, voorstellingen kunnen beleven en actief mee kunnen doen.

Het Klooster ontwikkelt community-artsprojecten in Molenvliet en Schilderkwartier met als doel het bevorderen van de onderlinge kennismaking en goed samenleven van de bewoners.

De Bibliotheek Het Groene Hart maakt zich hard voor de ontwikkeling van een (digitaal en fysiek) Taalhuis om samen met andere organisaties de problematiek van laaggeletterdheid aan te pakken.

Kunstkring, KUVVO en Stads museum realiseren samen beeldende programma's voor kinderen met onder meer gastlessen in de school, training van leerkrachten, publieke exposities in de bibliotheek of een wijkcentrum en naschoolse verdiepende cursussen. In pilots wordt gezocht naar de optimale inzet van nieuwe media (o.a. Schilderen met de Ipad,

Museum in de klas via Digiboard). Deze media kunnen daarna ook ingezet worden op andere plekken zoals in verzorgingshuizen.

CPW zorgt ervoor dat een deel van de subsidies vanuit het loket worden ingezet voor initiatieven met een sociaal-cultureel element.

3. Versterking identiteit door een gezamenlijke geschiedenis

Het is belangrijk dat Woerdenaren en vooral jongeren zich bewust worden van hun omgeving. Door culturele uitingen voortkomend uit de eigen geschiedenis (Het Verhaal van Woerden) krijgen Woerdenaren een identificatiemiddel aangeboden en een middel om zich te verbinden met elkaar, om tot de gemeenschappelijke geschiedenis te ervaren.

Het Verhaal van Woerden heeft een belangrijke plek in het uitgebreide cultuureducatieprogramma dat KUVVO i.s.m. tientallen lokale partners aanbiedt voor alle kinderen en jongeren in Woerden.

De bibliotheek en het Stadsmuseum willen samen de archeologische afdeling en daarmee het verhaal van de Romeinse geschiedenis laagdrempelig toegankelijk maken en aantrekkelijk (fysiek en digitaal) presenteren.

In een structureel programma voor erfgoededucatie werken o.a. Stadsmuseum, KUVVO, Gilde en kunstenaars samen aan een lijn van educatieve opdrachten. Met een multimediale aanpak worden leerlingen betrokken bij de lokale omgeving en geschiedenis. De kennis die zij zo opdoen over bv. archeologische vondsten in de parkeergarage, de schandpaal bij het Stadsmuseum of 'schuldige plekken' in het oorlogsverleden delen zij met hun ouders. Zij stimuleren hun ouders om ook eens de Romeinenzolder van het Stadsmuseum te bezoeken of die expositie van een lokale kunstenaar of de gewelven van het Kasteel.

Het Klooster en het Stadsmuseum brengen in 2016 Het Verhaal van Woerden en de opvallende kenmerken van de Woerdense geschiedenis op eigentijdse wijze voor het voetlicht in een theatervoorstelling van de Utrechtse regisseur Erik Snel door Aluin en een bijpassende expositie. Deze zal ook onder schooltijd voor jongeren gespeeld worden.

4. Investeren in Woerdens talent

De identiteit van Woerden wordt mede bepaald door de aanwezigheid van een groot aantal initiatieven, festivals en projecten. Evenementen als de Woerdense Vakantie Week, Historische Spelen Woerden, Nachtcultuur, Straattheaterfestival, Akoestival en Kunstpark, Klassendag, atelierroute, septembermarkt en vele andere activiteiten brengen veel mensen op de been. Het zijn dragers van het positieve gevoel en samen met de historische plekken

van de stad vertellen zij het Verhaal van Woerden en de Woerdenaar. Het zijn die dingen die mensen trots maken op Woerden, waarom zij hier graag blijven wonen en zich er vrijwillig voor willen inzetten. Het zorgt voor samenhang, een levendige en aantrekkelijke binnenstad en dynamiek in de kernen en wijken. Het is bovendien een uniek visitekaartje, waarmee Woerden zichzelf op de kaart zet in Het Groene Hart.

De ambitie is om uit de creatieve gemeenschap en het talent van Woerden vernieuwende initiatieven te laten ontstaan. Hiermee kan de gemeente zich onderscheiden. Het biedt uniciteit en genereert aantrekkingskracht op een cultuur minnend publiek en een creatieve klasse. Op hun beurt vormen zij weer een inspiratiebron voor jongeren. Een belangrijke stimulans hiervoor zal uitgaan van een ambitieus cultuurbeleid, het uitbouwen van de programma's voor kunst- en cultuureducatie en het zorgen voor goede faciliteiten.

Een permanente tentoonstelling van het werk van de Woerdense kunstenaar Leo Gestel, een van de belangrijkste Nederlandse moderne kunstenaars uit de vorige eeuw, als 'unique sellingpoint' voor Woerden geeft het Woerdens imago prestige.

Het programma Talent van Woerden dat plaatsvindt in het kader van Woerden Werkt en momenteel door Het Klooster wordt ondersteund: talent uit Woerden dat zich inmiddels elders heeft gevestigd en bewezen, keert terug naar Woerden en wordt begeleid in zijn cultureel ondernemerschap.

KUVO bouwt verder aan een sterke structureel kunst- en cultuureducatieprogramma in scholen. Daaraan doet immers ieder kind mee en maakt zo kennis met zijn eigen talenten. We stimuleren vindingrijkheid en talentontwikkeling.

De ambitie van Het Klooster is om het Artist in Residence-programma, dat nu op projectbasis plaatsvindt, een structureel karakter te geven. Daarnaast is er de wens een in het oog springend professioneel gezelschap of collectief van artiesten, zich in Woerden te laten vestigen en van daaruit werk te maken en te distribueren.

Een ambitie van de bibliotheek is het programma de 'Kennismaker', ontwikkeld door bibliotheek Den Bosch en inmiddels overgenomen door meer bibliotheken. Het project nodigt inwoners met een specifieke kennis en / of hobby uit deze te delen met andere inwoners in de bibliotheek. De vorm is helemaal vrij: een lezing, een workshop, een activiteit. De bibliotheek begeleidt en faciliteert, en zet de promotiekanalen in ten behoeve van bereik.

Het Cultuur Platform Woerden biedt talent in Woerden op allerlei manieren een podium, zodat zij kunnen laten zien wat zij maken en anderen daarvan kunnen genieten. De Cultuurcafé's bijvoorbeeld vinden komende jaren tweemaal per jaar plaats op een professioneel podium in het Klooster en daarnaast op steeds wisselende locaties in de stad.

5. De culturele as: meer rendement door samenwerking en flexibiliteit van mensen, expertise en locaties

De culturele instellingen hebben, parallel aan de versterking van de inhoudelijke samenwerking, afgelopen jaren stappen gezet in het delen van faciliteiten en backoffice. Zo is KUVO onlangs ingetrokken in Het Klooster. Stadsmuseum Woerden, de Bibliotheek Het Groene Hart en Het Klooster met daarin tevens gehuisvest KUVO en het CPW, bevinden zich als een culturele as met drie fysieke knooppunten in de Woerdense binnenstad. Deze culturele as vormt een belangrijke kracht voor de binnenstad en aanjager voor het bloeiende culturele veld in Woerden; zowel in de binnenstad als in de wijken en de dorpen.

De culturele instellingen vinden het van het grootste belang om in te spelen op de behoeften vanuit de maatschappij en mee te gaan in de beweeglijkheid van de maatschappij. Zij zoeken in de komende jaren dan ook naar een ideale mix waarbij continuïteit en professionaliteit gewaarborgd zijn in een stevige, efficiënt georganiseerde backoffice en tegelijkertijd vernieuwing en flexibiliteit van zowel mensen en expertise als locaties mogelijk is. Zelfevaluatie wordt daarin ingebed.

De culturele instellingen zoeken daarbij actief samenwerking met het bedrijfsleven in Woerden. Uiteraard voor sponsoring van evenementen en activiteiten, maar ook met het oog op onderlinge versterking en uitwisseling van expertise. De geformuleerde ambities kunnen deels in samenwerking met het bedrijfsleven worden gerealiseerd.

Binnen de kunst- en cultuureducatie in Woerden bestaat een hiaat op het gebied van beeldende kunst. Het is een vurige wens van de culturele instellingen om de komende jaren inspirerende ruimte te faciliteren voor jongeren om zich te ontplooien op het vlak van beeldende kunst, multimedia, gamedesign etc. Plekken waar jongeren samenkomen, elkaar kunnen inspireren en motiveren. Waar maken centraal staat; mogelijk ook in combinatie met techniek.

Het Klooster heeft een aantal (oud)leerlingen uitgenodigd om in het kader van hun studie game-design een digital-art-lab op te zetten waar zij een cursus geven in digital art en digitale muziekproductie. De mogelijkheden voor locatie en inrichting worden momenteel onderzocht.

Woerden ontwikkelt zich van een voorheen saaie, gesloten gemeente naar een bruisende stad waar veel te doen is. Maar helaas is er veel leegstand in de oude binnenstad. Cultureel Woerden wil hierop inspringen door de leegstand aan te grijpen om veel meer broeinesten voor jong talent te creëren, om pop up ateliers te realiseren ruimte te bieden aan bovengenoemde Artists in residence, het digital artlab of Talent van Woerden.

Meer dan ooit vraagt de bibliotheekdienstverlening lokaal maatwerk. Voor de Bibliotheek Het Groene Hart zijn vaste, fysieke bibliotheekvestigingen belangrijk, maar niet langer maatgevend. Ook zonder vaste bibliotheekvestigingen kan en wil de bibliotheek in dorpen

en wijken zichtbaar aanwezig zijn met bibliotheekdienstverlening. De digitale (bibliotheek-)infrastructuur en concepten als Boekstart Kinderopvang en Bibliotheek op School maken dat mogelijk.

Tot slot

Uit het rijke culturele leven van Woerden, geïllustreerd door de tomeloze (vrijwillige) inzet en participatie van de Woerdenaren, blijkt de behoefte aan kunst en cultuur. Het is de uitdaging van de culturele instellingen om komende jaren de potentie optimaal te benutten. Door een sterke basisvorming voor alle kinderen te borgen. Door de functie te verbreden zodat nog meer mensen betrokken raken en in beweging worden gezet. Door talent ruimte te geven en te stimuleren tot in het oog springende prestaties. Door culturele locaties multifunctioneel in te zetten en uit te breiden met spannende (tijdelijke) plekken. Georganiseerd in samenhang en vanuit een gezamenlijke ambitie geeft dit Woerden een impuls voorbij het gemiddelde en maakt het Woerden een gemeente om trots op te zijn.